

עפ"ג 11675-09-25 - אלכסנדר קנבסקי נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עפ"ג 11675-09-25

לפני: כבוד השופט יחיאל כשר

המבקש: אלכסנדר קנבסקי
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה (השופט א' פורת), מיום
17.7.2025, ב-ת"פ 17425-01-25
י"ד אלול תשפ"ה (7.9.2025)
עו"ד מונא אבו אליונס - ח'טיב
עו"ד עדי שגב

תאריך הישיבה:
בשם המבקש:
בשם המשיבה:

החלטה

לפניי בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת), מיום 17.7.2025, ב-ת"פ 17425-01-24, עד להכרעה בערעור שהגיש עליו המבקש.

רקע הדברים

1. ביום 10.11.2024, הורשע המבקש, על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, הכולל חמישה אישומים שעניינם יצוא, יבוא, מסחר והספקה של סמים מסוכנים, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים), וכן שני אישומים שעניינם בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) וסעיף 7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים, כולם כמבצע בצוותא יחד עם נאשמים נוספים, בהתאם לסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בהמשך, ביום 29.5.2025, הורשע המבקש, על-פי הודאתו,

בעובדות כתב אישום נוסף אשר צורף לכתב האישום המתוקן (להלן: כתב האישום הנוסף), בו המבקש היה הנאשם היחיד, ובו הואשם המבקש בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) וסעיף 7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים.

בתמצית שבתמצית, בכתב האישום המתוקן תואר כי במהלך קיץ 2023, המבקש קשר וביצע חמש עסקאות של מכירת סם מסוכן, מסוג קוקאין, בכמות כוללת של כ-135 גרם נטו, לסוכן משטרתי, אשר בינו לבין המבקש הייתה היכרות מוקדמת. בכתב האישום הנוסף נטען כי, ביום 25.12.2023, יום מעצרו של המבקש בשל העבירות מושא כתב האישום המתוקן, המבקש החזיק במגירה בחדר השינה שלו, סם מסוכן מסוג MDMA במשקל כולל של כ-98 גרם נטו, המחולק ל-31 אריזות פלסטיק סגורות.

2. לאחר שהרשיעו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן, ונוכח הליך טיפולי בו היה מצוי המבקש אותה העת (ועודנו מצוי בו נכון לכתיבת שורות אלו), הורה בית המשפט המחוזי (השופט א' פורת), לשירות המבחן, להגיש תסקיר בעניינו של המבקש. בתמצית, בתסקיר שהוגש ביום 12.2.2025 (להלן: התסקיר), ציין שירות המבחן כי המבקש עבר הליך טיפולי של גמילה בשנת 2008, ומאז שומר על ניקיונו מסמים. עוד ציין שירות המבחן כי המבקש משתף פעולה בהליכי הטיפול בהם הוא לוקח חלק, וכי הוא הביע עניין להמשיך בהם. על רקע זה, שירות המבחן המליץ כי תוטל על המבקש ענישה שתכלול רכיב שיקומי בדמות צו מבחן, במסגרתו ימשיך בטיפול בו שולב ביחידה. בכל הנוגע להמלצתו לעניין ענישתו של המבקש, סיכם שירות המבחן כי: "במידה ובית המשפט מעוניין להעדיף הליך שיקומו במקרה זה, נציע לשקול הטלת ענישה של מאסר בעבודות שירות, אותו יתחיל לרצות לאחר סיום ההליך הטיפולי" (ההדגשה הוספה - י' כ').

בתסקיר משלים שהוגש ביום 30.6.2025, לאחר הרשעת המבקש בכתב האישום הנוסף (להלן: התסקיר המשלים), עמד שירות המבחן על ההתקדמות שעשה המבקש בהליכי השיקום בהם הוא לוקח חלק וחזר על המלצתו דלעיל.

3. ביום 17.7.2025, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, ניתן גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת), בעניינו של המבקש.

בגזר דינו, עמד בית המשפט המחוזי על חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, על כך שמדובר בצבר עבירות חוזרות ונשנות הנוגעות למכירת סם בכמות גדולה, וכן על חלקו המרכזי של המבקש בגיבוש העסקאות ומימושן. בנוסף, קבע בית המשפט המחוזי כי מעובדות כתב האישום עולה כי המבקש "בעל היכרות, יכולת ומוטיבציה, גבוהות, בכל הנוגע לעבירות סמים". בראי האמור, בית המשפט המחוזי קבע כי יש להטיל על המבקש ענישה הכוללת רכיב מאסר משמעותי שירוצה בפועל.

לאחר סקירת הפסיקה הרלוונטית, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של המבקש, על-פי כתב האישום המתוקן, עומד על שלוש וחצי עד שמונה שנות מאסר בפועל, ובגין מעשיו של המבקש בכתב האישום הנוסף, עומד על 8-18 חודשי מאסר בפועל. בשניהם, לצד הטלת עונש מאסר על תנאי וקנס.

לעניין קביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי הדגיש כי בנסיבות העניין יש לתת משקל נמוך לשיקולי שיקומו של המבקש. זאת, בין היתר, בהתחשב בעובדה שלמרות הליך הגמילה שעבר המבקש בעבר, הוא חזר תוך שנים ספורות לעיסוק בסמים סינטטיים קשים, וכן בהתחשב בהתרשמות שירות המבחן כי עדיין קיימים דפוסים התמכרותיים באישיותו של המבקש. בית המשפט הוסיף וקבע כי יש לראות בהמלצת שירות המבחן בעניינו של המבקש כהמלצה "פושרת" ותו לא. אי לכך, קבע בית המשפט המחוזי כי סיכויי השיקום של המבקש "עדיין לוטים בערפל". לפיכך, בית המשפט המחוזי קבע כי בנסיבות העניין דנן אין מקום לחרוג ממתחם העונש מטעמי שיקום.

לצד קביעתו כי אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי השיקום, נתן בית המשפט המחוזי משקל להודאת המבקש טרם החלה להישמע פרשת הראיות, לנסיבותיו הרפואיות ולמצבו הנפשי. על כן, ואגב אזכור עברו הפלילי של המבקש (שהתיישן), גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המבקש בתחתית מתחם העונש, והעמידו על שלוש וחצי שנות מאסר בפועל בגין מכלול העבירות בהן הורשע על פי כתב האישום המתוקן, וכן שמונה חודשי מאסר בפועל בגין העבירה בגינה הורשע על פי כתב האישום הנוסף. כמו כן, לנוכח מאפייניו האישיים של המבקש, וכדי לעודד את המבקש להמשיך ולדבוק בדרכו החיובית במישור הטיפולי, הורה בית המשפט על חפיפה מלאה של העונשים שנגזרו בשני גזרי הדין (כך שעונש המאסר הכולל עומד על שלוש שנים וחצי). נוסף למאסר בפועל, בית המשפט המחוזי גזר על המבקש 15 חודשי מאסר על תנאי, וכן, בהתחשב במצבו הכלכלי של המבקש, קנס בגובה 5,000 ש"ח.

4. ביום 4.9.2025 הגיש המבקש, לבית משפט זה, הודעת ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, וכן בקשה לעיכוב ביצוע רכיב עונש המאסר שהושת עליו, היא הבקשה שבפניי.

הבקשה לעיכוב ביצוע

5. בבקשתו לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל עליו, טוען המבקש כי הוא נמצא בעיצומו של הליך שיקומי חיובי בליווי שירות המבחן, אשר נמשך פרק זמן משמעותי, החל מחודש מרץ 2024. לטענת המבקש, מהתסקירים שהגיש שירות המבחן בעניינו, וביתר שאת מהתסקיר המשלים שהוגש, עולה בבירור כי עמדת שירות המבחן מבססת סיכוי ממשי לשיקומו, אשר תצדיק, במסגרת הדיון בערעור שהגיש על גזר הדין, חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי.

בהקשר זה, המבקש חוזר ומדגיש כי קיימת בעניינו המלצה של שירות המבחן לריצוי מאסר בעבודות שירות, חלף מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

6. ביום 7.9.2025 התקיים בפניי דיון בבקשה דנן. במסגרת דיון זה, בין היתר בשים לב להערותיי, מיקדה באת-כוחו של המבקש את טיעוניה לשאלת קיומו של סיכוי של ממש שערעורו של המבקש יביא להפחתת העונש שנגזר עליו לעונש שניתן לרצותו בעבודות שירות, סיכוי שיסוכל באם תדחה הבקשה לעיכוב ביצוע. לעניין זה, עמדה באת-כוח המבקש על כך שסיכויי שיקומו של המבקש הינם גבוהים, בראש ובראשונה בהתבסס על העמדה המובאת בתסקירים שהוגשו מטעם שירות המבחן. כמו כן, טענה באת-כוח המבקש כי לצד סיכויי השיקום הגבוהים של המבקש, יש לשקול את נסיבותיו הרפואיות והמשפחתיות של המבקש, וכן את העובדה שבית המשפט המחוזי גזר על נאשם אחר באותו כתב אישום שהוגש כנגד המבקש, בהסכמת המשיבה, תשעה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

לטענה אחרונה זו, השיבה באת-כוח המשיבה, כי עניינו של אותו נאשם שונה בתכלית מעניינו של המבקש, הן בבחינת חלקו בעבירות המתוארות בכתב האישום, הן בבחינת הליך השיקום שעבר, והן בבחינת תוכנם ומובהקותם (לחייב) של תסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם האחר. כמו כן, במסגרת הדיון בפניי, הבהירה באת-כוח המשיבה כי מקובל על המשיבה כי לא קיים חשש להימלטותו של המבקש, וכי התנגדות המשיבה לעיכוב הביצוע נסמכת על האינטרס הציבורי שבביצוע מיידי של גזרי דין. עוד עמדה המשיבה על כך שהערעור שהגיש המבקש הינו על גזר הדין בלבד וטענה כי הסיכוי שיעלה בידי המבקש לשכנע את ערכאת הערעור להקל בעונשו עד כדי גזירת מאסר בעבודות שירות הינו נמוך, בשל חומרתן של העבירות בהן הורשע.

7. בעקבות הדיון שנערך בפניי, והואיל ומועד ההתייצבות של המבקש לריצוי עונש מאסרו חל ביום 8.9.2025, הוריתי, בתום הדיון שהתקיים ביום 7.9.2025, על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל על המבקש, עד למתן החלטה אחרת.

משכך, הגיעה העת למתן החלטה בבקשה.

דיון והכרעה

8. נקודת המוצא לדיון בבקשות לעיכוב ביצוע היא כי הכלל הוא שנאשם שהורשע ונגזר דינו יחל בריצוי עונשו באופן מיידי, ואילו עיכוב ביצוע העונש הוא החריג לכלל. יחד עם זאת, לבית המשפט מסור שיקול-דעת לעכב את ביצוע עונש המאסר, ועליו לתת דעתו לכלל הנסיבות והנתונים הרלוונטיים בעניינו של המבקש. במסגרת זו יש לבחון מספר שיקולים, ביניהם: העבירה ונסיבות ביצועה; משך תקופת המאסר שנגזרה; טיב הערעור וסיכויי הצלחתו; עברו הפלילי של המבקש והתנהגותו במהלך

המשפט; נסיבותיו האישיות של המבקש; והשאלה אם מדובר בערעור על חומרת העונש בלבד, או שמא גם על הכרעת הדין. לבסוף, נדרש לאזן בין השיקולים השונים ביחס למקרה הפרטני (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ)).

9. כפי שצוין כבר לעיל, ערעורו של המבקש מופנה כלפי גזר הדין בלבד. הלכה היא כי בנסיבות אלו הנטייה תהא שלא לעכב את עונש המאסר (ראו, למשל: עניין שוורץ, פסקה 18(ו) לפסק דינה של השופטת ד' בייניש; ע"פ 3772/23 קוטובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.5.2023); ע"פ 2336/24 גאלי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (17.4.2024) (להלן: עניין גאלי)). הדבר נכון במיוחד כאשר תקופת המאסר שנגזרה, שלוש וחצי שנות מאסר בפועל בעניינו, הינה ארוכה באופן יחסי. זאת משום שבנסיבות כאלו לא מתעורר, בדרך כלל, חשש ממשי לפגיעה קשה במבקש ובמימוש זכות הערעור המוקנית לו, באם לא יינתן הצו המבוקש לעיכוב הביצוע.

ברם, במסגרת ערעורו עותר המבקש לכך שעונש המאסר שיוטל עליו יופחת וירוצה בדרך של עבודות שירות. זאת, על בסיס סמכותו של בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום (סעיף 40 לחוק העונשין) ובהסתמך על האמור בתסקירים מטעם שירות המבחן המתייחסים למבקש.

10. בהקשר זה נזדמן לי לציין, גם לאחרונה, כי מקום בו במסגרת ערעור על גזר דין עותר המבקש להפחתת עונש המאסר, במידה שבה קבלתו של הערעור תוביל לעונש שאינו כולל ריצוי מאסר מאחורי סורג ובריא (כדוגמת ריצוי בדרך של עבודות שירות), דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע עלולה לסכל את הערעור, והדבר מהווה שיקול בעל משקל רב להיענות לבקשה לעיכוב ביצוע (ראו: ע"פ 8689/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.12.2023) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 35437-03-25 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (6.4.2025)).

בפרט, בעניין פלוני, עמדתי על כך שאכן מתעוררת דילמה של ממש כאשר מוגש ערעור אשר איננו מופנה כלפי הכרעת הדין של בית המשפט המחוזי, אלא רק כלפי גזר דין, שבמסגרתו הוטל עונש מאסר בפועל לתקופה ארוכה יחסית (שלוש וחצי שנות מאסר, בדומה לגזר הדין שהושת על המבקש בעניין שבפניי). באותו עניין התייחסתי לדילמה זו, וצינתי כי:

"הנסיבות דנן מעוררות דילמה של ממש: הגם שהמבקש אינו מערער על הרשעתו והגם שעונש המאסר שנגזר עליו הינו לתקופה משמעותית של 42 חודשים (כך שלא ניתן לטעון שעד להכרעה בערעור ירצה חלק ניכר ממנו), אם יתקבל ערעורו של המבקש במלואו, המשמעות היא כי הוא לא ידרש לשאת בעונש מאסר מאחורי סורג ובריא כלל (אלא בדרך של עבודות שירות). במובן זה, ערעורו של המבקש "קרוב" יותר למקרה של ערעור על הכרעת דין, שאז קיים חשש כי אם הערעור יתקבל בלא שגזר הדין יעוכב - המערער ירצה עונש מאסר שהוא לא אמור היה לרצות כלל" (ההדגשה הוספה - י' כ').

יחד עם זאת, הבהרתי בפסק הדין בעניין פלוני כי אין בעצם העתירה, במסגרת ערעור, להקלה בעונש המאסר בפועל לכזה שירוצה בדרך של עבודות שירות, על מנת שתתקבל הבקשה לעיכוב ביצוע, אלא שיש להראות, בין היתר, כי הסיכוי שהערעור יתקבל ועונשו של המבקש יוקל באופן שדחיית הבקשה לעיכוב ביצוע יהיה בה משום סיכול הערעור, עומד בדרישות הדין לעניין עיכוב ביצוע.

כמו כן, ראוי להבהיר כי המלצה של שירות המבחן על נשיאת המאסר בעבודות שירות, אין בה כדי לחייב, כתוצאה אוטומטית כביכול, לקבל את בקשתו של המבקש לעיכוב ביצוע עונש המאסר שנגזר עליו (ראו: עניין גאלי, פסקה 14). את המלצת שירות המבחן יש לשקול במסגרת רשימת השיקולים הפתוחה שהותוותה בעניין שוורץ, בהתאם לנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה.

11. בענייננו, בזהירות המתחייבת ומבלי לטעת מסמרות בדבר, סבורני כי הסיכוי שערעור המבקש יתקבל, במובן זה שעונשו יוקל למאסר שירוצה בעבודות שירות, אינו מן המשופרים. בהקשר זה, די שאציין שהמבקש יתקשה להצביע על תקדימים רבים לגזירת עונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בעבירות סמים חמורות, מסוג העבירות בהן הורשע.

יתרה מכך, לצורך קבלת ערעורו יהיה על המבקש לצלוח משוכות נוספות העומדות בדרכו. כך, למשל, יהיה על המבקש להראות כי הליך השיקום שעבר הוא אכן הליך שיקומי חריג ויוצא דופן לחיוב. כפי שצוין לעיל, השקפתו של בית המשפט המחוזי בעניין זה, בהסתמך על נוסח המלצת שירות המבחן, הינה שונה.

כמו כן, אף אם יעלה בידי המבקש להוכיח כי הליך שיקומו הוא אכן חריג ויוצא דופן כאמור, על המבקש יהיה לשכנע את ערכאת הערעור כי הליך שיקום זה, כשלעצמו, מצדיק חריגה כה מרחיקת לכת ממתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי, עד לכדי גזירת עונשו באופן בו יבוצע בעבודות שירות. זאת, בין היתר, בהתחשב בכך שכפי שהזדמן לי לציין לא אחת: "אף מקום בו נמצא כי מוצדק לסטות ממתחם הענישה ההולמת משיקולי שיקום, אין בכך לומר כי שיקולי השיקום עומדים לבדם, ויש להמשיך ולהתחשב גם בשיקולים האחרים לעניין גזירת עונשו של מורשע, כאשר בראשם עקרון ההלימה ובנוסף לו גם הצורך בהרתעת היחיד והרבים" (ע"פ 1026/24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 12-13 (9.3.2025); ראו גם עמדתי ב-ע"פ 8378/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 20-22 (26.7.2023)).

12. עם זאת, חרף המשוכות הגבוהות העומדות בדרכו של המבקש, אשר את חלקן ציינתי לעיל, ולאחר התלבטות, איני סבור שיש מקום לקבוע כי סיכויי ערעורו של המבקש הינם נמוכים במידה המצדיקה שלא לעכב את ביצוע עונש המאסר, באופן שעלול לסתום את הגולל על אותו חלק של ערעורו בו הוא מבקש שעונשו יוקל ל-9 חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שירות.

13. סיכומו של דבר: אני מורה על עיכוב ביצועו של עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש עד להכרעה בערעור. למען הסר ספק, יתר רכיבי גזר הדין אינם מעוכבים, ונותרים על כנם, וכן אין שינוי בתנאים שהוטלו על המבקש, אשר ימשיכו לחול בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי (השופט ז' פלאח), מיום 11.6.2025, בתיק המעצרים (מ"ת 17472-01-24).

512937

ניתנה היום, י"ז אלול תשפ"ה (10 ספטמבר 2025).

יחיאל כשר
שופט